Stockholms läns landsting

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2017-01-18

LS 2016-0263

Landstingsstyrelsen

Motion 2016:4 av Karin Michal m.fl. (MP) om att göra det lättare att jämföra psykiatriska mottagningar – för en meningsfull valfrihet

Föredragande landstingsråd: Anna Starbrink

Ärendebeskrivning

Karin Michal m.fl. (MP) har till fullmäktige lämnat en motion om att göra det lättare att jämföra psykiatriska mottagningar på 1177 Vårdguiden.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Landstingsrådsberedningens motivering

Informationen på 1177 Vårdguiden om psykiatriska mottagningar är bristfällig. Informationen måste göras mer användarvänlig, informativ och lättbegriplig. Detta är angeläget för att patienten ska kunna utnyttja sina möjligheter att själv välja sin vård.

Ett arbete har inletts inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen för att förbättra informationen. Ett särskilt projekt har startat (GUTI) där informationen ska utvecklas och tydliggöras.

Undersökningar av patientnöjdheten inom psykiatrin görs vartannat år av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) genom en nationell patientenkät. På grund av lågt deltagande från aktuella patientgrupper gjordes ett förarbete inför den planerade undersökningen våren 2016. Årets nationella patientenkät kring specialiserad psykiatrisk öppen- och slutenvård planeras därför att genomföras under våren 2017 istället.

En del av de psykiatriska verksamheterna i Stockholms läns landsting har utformat egna patientenkäter där de mäter patienternas nöjdhet.

När det gäller den psykiatriska vården måste enkäten utvecklas så att den bättre anpassas till patientgruppen. Enkäten måste även kvalitetssäkras innan den används inom den psykiatriska vården.

1177 är huvudsakligen en informationskanal med vårdgivarinformation. Det förekommer dock att enskilda vårdgivare lägger ut information om egna patientenkäter på sina hemsidor.

Det finns idag tekniska möjligheter att publicera resultat av patientenkäter och beslut från Patientnämnden på 1177 Vårdguiden. För att sådan information ska publiceras fodras ett särskilt beslut om detta i Hälso- och sjukvårdsnämnden. Detta bör aktualiseras i samband med kommande patientenkät. Genom att publicera sådana resultat är det möjligt att stärka patientinflytandet och ge goda förutsättningar för det lokala förbättringsarbetet.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 9 december 2016
Motion 2016:4
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 22 november 2016 med S-, MP- och V-ledamöternas muntliga reservationer
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 26 oktober 2016

Irene Svenonius

Anna Starbrink

Carl Rydingstam

Landstingsstyrelsens förvaltning
Landstingsdirektörens stab

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-12-09

LS 2016-0263

Handläggare:
Ingela Erneholm

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -12- 16
Dnr LS 2016-0263
Rotel III

Landstingsstyrelsen

Motion 2016:4 av Karin Michal m.fl. (MP) om att göra det lättare att jämföra psykiatriska mottagningar – för en meningsfull valfrihet

Ärendebeskrivning

Karin Michal m.fl. (MP) har till fullmäktige lämnat en motion om att göra det lättare att jämföra psykiatriska mottagningar på 1177 Vårdguiden.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 9 december 2016
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 22 november 2016 med S-, MP- och V-ledamöternas muntliga reservationer
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 26 oktober 2016

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Karin Michael m.fl. (MP) har lämnat en motion om att göra det lättare att jämföra psykiatriska mottagningar på landstingets webbplats 1177 Vårdguiden. Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslås få i uppdrag att genomföra en patientenkät och sedan publicera resultatet på webbplatsen.

Arbetet med att utveckla utbudsinformationen på 1177 Vårdguiden pågår i hälso- och sjukvårdsförvaltningens projekt Gemensam utbudsinformation (GUTi). Under våren 2017 planerar Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) att genomför en nationell patientenkät inom psykiatri och

förvaltningen rekommenderar att landstinget avvaktar resultatet av den innan vi undersöker möjligheten att utforma en egen enkät.

Bakgrund
Motionärerna skriver att patienter har svårt att jämföra vården på länets psykiatriska mottagningar via landstingets webbplats 1177 Vårdguiden då information där främst rör öppettider, kontaktuppgifter och kötider. Motionärerna hänvisar till att den beskrivna problematiken lyfts i landstingsrevisorernas projektrapport Den psykiatriska vården för unga vuxna med psykisk ohälsa i Stockholms läns landsting (nr 13/2015). Enligt rapporten är landstingets patientinformation inte tillräckligt tydlig vad gäller vart unga vuxna med psykisk ohälsa ska vända sig.

Motionärerna förslår att det på 1177 Vårdguiden ska finnas en användarvänlig beskrivning av de olika psykiatriska mottagningarna. I motionen föreslås också att hälso- och sjukvårdsnämnden ska få i uppdrag att genomföra en patientenkät vars resultat sedan ska publiceras på 1177 Vårdguiden.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har yttrat sig i ärendet.

Överväganden
När det finns ett stort vårdutbud så behöver både patienter och remitterande vårdgivare ha enkel tillgång till korrekt, kvalitativ information om vilka vårdtjänster som olika vårdenheter tillhandahåller. Särskilt under de kommande åren då förändringar av hälso- och sjukvårdens struktur enligt Framtidsplanen för hälso- och sjukvården (LS 1304-0527) gör att ett stort antal vårdtillfällen och besök kommer att styras om till andra platser i vården vilket ställer höga krav på landstingets och vårdgivarnas möjlighet att guida, hänvisa och remittera patienter rätt.

Vad gäller utbudsinformationen på 1177 Vårdguiden kring de psykiatriska mottagningarna i Stockholms län så finns det en medvetenhet hos hälso- och sjukvårdsförvaltningen om att kvaliteten och sökbarheten behöver utvecklas. Det arbetet pågår i projektet Gemensam utbudsinformation (GUTi) där husläkarmottagningar utgjort ett pilotprojekt. Utifrån lärdomar från pilotprojektet så fortsätter hälso- och sjukvårdsförvaltningen att utveckla övrig utbudsinformation.

Undersökningar av patientnöjdheten inom psykiatrin görs vartannat år av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) genom en nationell patientenkät. På grund av tidigare erfarenhet av lågt deltagande från aktuella

patientgrupper gjordes ett förarbete inför den planerade undersökningen våren 2016. Resultatet av förarbetet var att det behövdes utvecklas en metod för undersökningen som är bättre anpassad för målgruppen. Årets nationella patientenkät kring specialiserad psykiatrisk öppen- och slutenvård planeras därför att genomföras under våren 2017 istället.

Utifrån SKL:s nationella patientenkät finns det möjlighet att avropa en lokal anpassning av undersökningen. Hälso- och sjukvårdsnämnden kan också ges i uppdrag att ta fram en egen enkät. Kvaliteten på utbudsinformationen måste dock säkerställas innan den publiceras på 1177 Vårdguiden och utifrån SKL:s erfarenhet av lågt deltagande i den nationella patientenkäten så är det inte okomplicerat att få fram kvalitativt informationsunderlag. Vårdutbudsinformationen på 1177 Vårdguiden bör också vara jämförbar mellan länsgränser. Förvaltningen rekommenderar därför att landstinget bör avvakta resultatet av den nationella patientenkäten och att motionen ska anses besvarad.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Malin Frenning
Landstingsdirektör

Anna Nergårdh
Chefläkare

Stockholms läns landsting

miljöpartiet de gröna

MOTION

2015-02-16

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -02- 16
Dnr LS 2016-0263

2016:4

Motion av Karin Michal (MP) om att göra det lättar att jämföra psykiatriska mottagningar - för en meningsfull valfrihet

Valfrihet i vården har varit och är i fokus, vilket lett till att man som patient idag har större möjlighet att själv välja var man vill få sin vård. För psykiatrisk vård finns det dock så stora brister i informationen om de olika mottagningarna att valmöjligheten är satt ur spel. Hur ska man välja om man saknar relevant information om alternativen? Valet inte blir mer än en gissning och valfriheten därmed ett tomt ord.

På Vårdguiden 1177 för Stockholms län finns, i skrivande stund, 204 psykiatriska öppenvårdsmottagningar. Namnen är föga upplysande: Psykiatri för dig, Orienthälsan, Oscarsmottagningen eller Psykiatriska mottagningen är några exempel. De flesta presenterar ingen eller ytterst knapphändig information, ett telefonnummer och en adress. De större mottagningarna och landstingets egna, ofta sjukhusanknutna mottagningar har upplysningar om öppet- och telefontider samt ofta om väntetid för nybesök. Den är i allmänhet fyra veckor, dvs vad vårdgarantin kräver.

Också landstingets revisorer har i en rapport uppmärksammat dessa brister. De pekar på att vårdguidens information om vart unga vuxna med psykisk ohälsa ska vända sig är oklar. Det är lättare att googla än att hitta rätt på vårdguiden.

På vårdguiden finns en jämförelsefunktion för ett femtontal av mottagningarna, men den gäller bara öppettider och väntetider, vilka är i stort sett desamma. För vårdcentraler och vissa andra specialistmottagningar publiceras däremot förutom basdata också patienternas omdömen om vården, vilket ger bättre möjlighet till ett kvalificerat val.

Valfriheten skulle bli mer meningsfull om det fanns information om kvaliteten på vården som ges på de olika mottagningarna. I många fall är det svårt att mäta behandlingsresultat och kvalitet i sjukvården. Inom psykiatrin finns det dock sedan länge olika instrument för att t ex mäta graden av depression och ångest. Dessa används ofta internt inom olika verksamheter för att göra bedömningar och utvärdera huruvida patienten har nytta av en viss behandling. Patienter skulle kunna ha stor nytta av att få tillgång till denna information.

Enklare patientenkät - före och efter behandling - eller bara hur nöjd man är med sin vård - skulle också kunna tillföra mycket. Med dagens IT-system finns inga hinder för att samla in sådan information systematiskt. Den kan därefter sammanställas och göras tillgänglig för både beslutsfattare och allmänhet. Resultaten behöver inte ha status som forskning, snarare konsumentupplysning. Det skulle då bli lättare att värdera olika behandlingsmetoder och mottagningar utifrån det som faktiskt betyder något - hur patienterna mår före och efter de fått en viss behandling på en viss mottagning.

Det är egentligen uppseendeväckande att den här möjligheten att utvärdera den vård som ges inte används i större utsträckning. I stället för att fokusera på variabler som

man TROR påverkar behandlingsresultat och vårdkvalitet (antal läkarbesök, telefontillgänglighet m m) skulle man kunna gå direkt till kärnan - patientens upplevelser och mående.

Landstingsfullmäktige föreslås besluta

att ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att göra en användarvänlig beskrivning av de olika psykiatriska mottagningarna på 1177 Vårdguiden. Den bör vara informativ, standardiserad och lättbegriplig. Där bör finnas uppgift om inriktning, kompetens, personalresurser, behandlingsmetoder och kötid.

att ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att samla in data gällande patientnöjdhet genom patientenkäter så som görs för bl. a vårdcentralerna och vissa specialistmottagningar.

att ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att publicera resultatet av patientenkäterna på 1177 Vårdguiden och inrätta en jämförandefunktion så som finns på bl. a vårdcentralerna.

Karin Michal

Michel Silvestri

Aviva Barczewska

Shakhlo Altieva

Lars Harms-Ringdahl

Vivianne Gunnarsson

Malin Fijen Pacsay

~~Gun-Britt Lindström~~

Susanne Nordling

PROTOKOLLSUTDRAG

10/2016
§ 275

SAMMANTRÄDESDAG
2016-11-22

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -12- 07
Dnr LS 2016-0263

Justerat Anna Starbrink (L)
Dag Larsson (S)

Anslagsdatum 2016-11-30

§ 275 Yttrande över motion 2016:4 av Karin Michal (MP) m.fl. om att göra det lättare att jämföra psykiatriska mottagningar – för en meningsfull valfrihet

HSN 2016-0702

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motionen att göra det lättare att jämföra psykiatriska mottagningar - för en meningsfull valfrihet. I motionen föreslår Karin Michal m.fl. (MP) att det ska göras en användarvänlig beskrivning av de olika psykiatriska mottagningarna på 1177 Vårdguiden. Vidare föreslås att data gällande patientnöjdhet ska samlas in genom patientenkäter samt att resultatet av patientenkäterna publiceras på 1177 Vårdguiden och att en jämförandefunktion inrättas.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-10-26
Motion 2016:4 av Karin Michal m.fl. (MP) om att göra det lättare att jämföra psykiatriska mottagningar - för en meningsfull valfrihet

Yrkanden

1) Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.
2) Susanne Nordling (MP), Dag Larsson (S) och Håkan Jörnehed (V) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordförande (L) ställer proposition på förslagen och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar enligt ordförandes yrkande.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Reservationer
Susanne Nordling (MP) anmäler att MP-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.
Dag Larsson (S) anmäler att S-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.
Håkan Jörnehed (V) anmäler att V-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.

Vid protokollet/rätt avskrivet intygas
Lisbeth Ekebom

Expedieras:
Landstingsstyrelsen
Akten

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-10-26

HSN 2016-0702

Handläggare:
Andreas Falk

Hälso- och sjukvårdsnämnden
2016-11-22

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -12- 07
Dnr LS 2016-0263

Yttrande över motion 2016:4 av Karin Michal m.fl. (MP) om göra det lättare att jämföra psykiatriska mottagningar - för en meningsfull valfrihet

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motionen att göra det lättare att jämföra psykiatriska mottagningar - för en meningsfull valfrihet. I motionen föreslår Karin Michal m.fl. (MP) att det ska göras en användarvänlig beskrivning av de olika psykiatriska mottagningarna på 1177 Vårdguiden. Vidare föreslås att data gällande patientnöjdhet ska samlas in genom patientenkäter samt att resultatet av patientenkäterna publiceras på 1177 Vårdguiden och att en jämförandefunktion inrättas.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-10-26
Motion 2016:4 av Karin Michal m.fl. (MP) om att göra det lättare att jämföra psykiatriska mottagningar - för en meningsfull valfrihet

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i programberedningen för folkhälsa och psykiatri.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens motivering till förslaget

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen är medveten om den bristande informationen på 1177 gällande de psykiatriska mottagningarna. Det finns all anledning att göra de förändringar som motionären föreslår så att innehållet blir mer användarvänligt, informativt, standardiserat och lättbegripligt. Detta arbete har förvaltningen redan inlett genom det så kallade GUTI projektet där den gemensamma utbudsinformationen ska utvecklas och tydliggöras.

Patientnöjdhet inom psykiatrin har mätts genom en nationell patientenkät via Sveriges Kommuner och Landsting. Den senaste enkäten genomfördes

2014 och i nuläget är det oklart när nästa enkät kommer att genomföras. En del av de psykiatriska verksamheterna i Stockholms läns landsting har utformat egna patientenkäter där de mäter patienternas nöjdhet.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har inget uttalat uppdrag att genomföra egna patientenkäter. Inriktningen är den nationella patientenkäten som genomförs, styrs och finansieras i samverkan mellan alla landsting. Utöver den gemensamma delen kan vårdgivare avropa lokalt anpassade patientenkäter.

När det gäller att publicera resultatet av patientenkäter på 1177 Vårdguiden så förutsätter det att det behöver klargöras vilka patientnämndsresultat som ska publiceras. Möjligheten finns redan idag att publicera information om resultaten på 1177 Vårdguiden, men det förutsätter att det ges ett tydligt uppdrag att det ska göras. Idag är 1177 inte huvudsakligen är en informationskanal för vårdgivarinformation inom Stockholms läns landsting. Det gör att vårdgivarna idag refererar till egna hemsidor och där lägger också en del vårdgivare upp resultat från egna patientenkätundersökningar de genomfört. Utifrån ett patientperspektiv bör dock information finnas samlad via en kanal. Den kanal som samtliga landsting är överens om att använda är 1177 Vårdguiden.

Det som motionären vill är fullt möjligt att genomföra och när det gäller utveckling av informationen på 1177 Vårdguiden om de psykiatriska mottagningarna så pågår det arbetet redan. Gällande patientenkät måste ett beslut fattas om hälso- och sjukvårdsförvaltningen ska förlita sig på en eventuell kommande nationell enkät eller avropa en lokal patientenkät alternativt ta fram en egen enkät som riktar sig till psykiatrin. Utvecklingen av den nationella patientenkäten där det är möjligt att avropa lokala anpassningar är en viktig del i utvecklingen för att stärka patientinflytande och ge bra förutsättningar för det lokala förbättringsarbetet.

Barbro Naroskyin
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Åsa Himmelsköld
Avdelningschef